

Verksamhet

Bergtäkt och kross
Åva
Brändö

Ärende

Ansökan avser fortsatt och utökat tillstånd för bergtäkt och krossning av berg på fastighet 35-412-3-22 i Åva by, Brändö kommun.

Tillståndsplikt föreligger enligt 17 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen, samt 31 § landskapslag (1998:82) om naturvård, nedan naturvårdslagen.

Beslut

Miljö tillstånd

ÅMHM beviljar N. Häggbloms Åkeri Ab, FO-nr 2558568-2, fortsatt och utökat miljö tillstånd för bergtäkt och krossning av berg på fastighet 35-412-3-22 i Åva by, Brändö kommun.

Nyttjande av miljö tillståndet förutsätter att tillståndshavaren har nyttjande- eller äganderätt till täktområdet.

Miljö tillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Giltighet

Detta tillstånd gäller till och med 31.12.2044.

Inkommer ansökan om förnyat tillstånd innan 30.6.2044 gäller dock tillståndet tills dess att beslut om förnyat tillstånd vunnit laga kraft.

Tillståndshavaren ska inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 30.6.2034. Om ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. punkt e) miljöskyddslagen.

Säkerhet

För verksamhet under detta tillstånds giltighetstid ska en säkerhet om 12.000 € reserveras för kostnader för avveckling av verksamheten. Säkerheten kan ställas i form av en försäkring eller en bankgaranti som tillställs Ålands landskapsregering. Detta beslut träder i kraft tidigast då ovanstående säkerhet ställts. ÅMHM ska delges för kännedom att så skett.

Säkerheten kan successivt minskas i takt med att efterbehandling av färdigbrutna områden sker. Säkerheten ska vara i kraft tills alla de åtgärder som fastställts i tillståndet eller tillståndsbestämmelserna har godkänts vid slutsyn. Säkerheten frigörs genom beslut av tillsynsmyndigheten.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndsinnehavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen.

1. Tillståndshavaren är ansvarig för att verksamheten inte förorsakar skada eller olägenhet för miljön. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt då verksamhet enligt detta tillstånd utförs.
5 § miljöskyddslagen
2. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka samtliga arbetsmoment som utförs enligt detta miljötillstånd så att miljötillståndet följs. Tillståndshavaren ska till ÅMHM meddela personens namn och kontaktuppgifter och vid byte av ansvarig person uppdatera uppgifterna.
7 § miljöskyddslagen
3. Brytning får endast ske inom fastighet 35-412-3-22 inom det område som utmärkts i ansökan bifogad plankarta med beaktande av skyddsavstånd enligt villkor 4 nedan.

Täktområdets del av fastigheten omfattar ca 31000 m². Brytbar mängd utgör ca 170000 m³ berg.

Brytning får inte ske djupare än + 5 m N₂₀₀₀.

Brytningsområdet ska utmärkas i terrängen på ett synligt sätt. Dessa markeringar får inte osynliggöras eller rubbas under exploaterings-tiden och deras entydighet ska med jämna mellanrum kontrolleras.

30 § naturvårdslagen, 24 § e punkten miljöskyddslagen

4. Skyddsavstånd till landsväg är 50 m från vägens mittlinje.
Skyddsavstånd till rågrannar är 10 m.
30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen
5. Skyddsavstånd till myrmark öster om 10 kV ellinjen är 30 m och avgränsas mot fast mark. Myrområdet får inte påverkas så att vattennivån sänks genom täktverksamheten.
30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen
6. Verksamhetsutövaren måste vid användningen av området iaktta försiktighet vid ellinjen som korsar täktområdet och beakta gällande säkerhetsföreskrifter som anger avstånd från linjen till rörliga maskiner och fordon.
Upplag av sten och grus får inte anläggas i linjegatan.
30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen
7. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, arbets- eller samlingslokal, vårdinrättning eller liknande verksamhet än följande frifältsvärden:
 - 55 dB L A_{eq} dagtid (kl.7-18) helgfri måndag till fredag
 - 50 dB L A_{eq} kvällstid (kl.18-22)
 - 45 dB L A_{eq} övriga tider

Om ljudet är impulsartat eller smalbandigt skall 5 respektive 3 dB adderas före det jämförs med dessa värden.

Tillståndshavaren ska efter anmodan av ÅMHM vid behov utföra mätning av bullernivån.

24 § punkt a miljöskyddslagen

8. Sprängning får utföras vid högst 10 tillfällen per år kl. 8 – 17 helgfri måndag till fredag.

Sprängningstillfällen ska aviseras minst en vecka i förväg skriftligen till boende inom 500 m från täktområdet.

All sprängning ska utföras så att sprängämnet förbränning maximeras och att så lite som möjligt av ämnet och kväveföreningar orsakar förorening av mark eller yt- och grundvatten.

30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen

9. Vibrationer från sprängning får i bostads- och fritidshus som gränsvärde ej överstiga 4 mm/s uttryckt som högsta svängningshastighet i vertikalled. Verksamhetsutövaren är skyldig att utföra eventuella vibrationsmätningar eller utredningar på begäran av tillsynsmyndigheten.
30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen
10. Krossning, sållning och sortering ska utföras inne på själva täktområdet.
30 § naturvårdslagen, 24 § a och f punkterna miljöskyddslagen
11. Täktområdet skall omges av stängsel så att djur och människor ej kan komma ofrivilligt in på området och skyltar skall hängas upp som informerar och varnar allmänheten om verksamheten och eventuella risker associerade med området. Att skyltar och stängsel är läsbara och inte har hål eller andra brister ska med jämna mellanrum kontrolleras.
30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen
12. Alla kemikalier ska förvaras på ett ändamålsenligt sätt, i täta, förslutna och ändamålsenliga kärl så att risk för förorening av miljön eller risk för människors hälsa förhindras. Kemikaliebehållare och –förråd ska vara placerade så att behållare inte riskerar att välta, utsättas för extrema temperaturer eller på annat sätt kan komma att skadas.
24 § e punkten miljöskyddslagen
13. Bränsletankar skall vara dubbelmantlade och vara utrustade med överfyllningsskydd.

Bränsle- och oljecisterner över 2 m³ ska vara dubbelmantlade alternativt förvaras på tätt underlag med invallning som rymmer största behållarens volym + 10 %.

Påfyllnad av cisterner samt tankning av fordon och maskiner ska ske utan risk för läckage till mark eller vatten.
24 § e punkten miljöskyddslagen
14. All fordonstrafik på täktområdet skall vara relaterat till täktverksamhet eller efterbehandling. Fordon som läcker olja eller andra kemikalier får inte användas.

På områden med täktrelaterad verksamhet får fordon inte underhållas, repareras eller tvättas så att det kan orsaka utsläpp som riskerar förorena mark eller grundvatten.
24 § a och e punkterna miljöskyddslagen
15. En plan för hantering av spill och läckage av olja, bränsle eller övriga kemikalier ska finnas. Utrustning för uppsamling av spill eller läckage ska

finnas tillgängligt på anläggningen och spill ska omedelbart samlas upp. Oljeförorenad jord ska avlägsnas och föras till godkänd mottagare. I händelse av omfattande olje-, bränsle, eller övrigt kemikalieutsläpp ska räddningsverket och ÅMHM omedelbart kontaktas.

24 § c punkten miljöskyddslagen

16. Avfallshanteringen ska följa landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag och gällande kommunala föreskrifter samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras. Följande prioritetsordning ska iakttas för hantering av det avfall som uppstår i verksamheten:

- Förebyggande.
- Förberedelse för återanvändning.
- Materialåtervinning.
- Annan återvinning såsom exempelvis energiåtervinning samt bortskaffande.

Allt avfall och farligt avfall ska separeras och hanteras med hänsyn till principen om bästa tillgängliga teknik samt förvaras i märkta och för ändamålet avsedda kärl.

Avfallet ska återvinnas om det är tekniskt möjligt till en rimlig kostnad.

Avfall och farligt avfall får endast lämnas till en av myndigheterna godkänd mottagare för i fråga varande avfall.

För avfallstransporter ska upprättas transportdokument enligt avfallslagen.

24 § b punkten och 26 § miljöskyddslagen, 118 och 121 §§ rikets avfallslag

17. Om skyddade arter eller biotoper identifieras eller uppkommer på täktområdet eller dess närområde under verksamhetstiden ska detta meddelas om till ÅMHM för att eventuella skyddsåtgärder ska kunna vidtas.

30 § naturvårdslagen, 24 § f punkten miljöskyddslagen

18. Verksamhetsutövaren ska årligen före utgången av februari månad uppgöra en årsrapport för verksamheten. Årsrapporten ska på begäran tillställas ÅMHM. Årsrapporten ska åtminstone redovisa:

- Verksamhetens driftstider.
- Antal sprängtillfällen.
- Uppgifter om mängd brutet berg.
- Uppdaterad karta över täktområdet som visar vilka områden brutits.
- Redovisning av hur stor andel av exploaterade områden har efterbehandlats.

- Eventuella provtagningar vibrationskontroller och besiktningar som utförts.
- Kontakter och klagomål från grannar och invånare.
- Kommande års inplanerade arbetsskeden.
- Aktuell uppskattning om när täktverksamheten upphör.

Förutom detta skall även uppgifter om reparationer, uppgifter om olyckor som kan ha betydelse för miljön (orsak, tid, uppskattat utsläpp och dess miljöpåverkan samt vidtagna åtgärder) finnas med i årsrapporten.

26 § miljöskyddslagen

19. Efterbehandling av tåkten ska om möjligt ske genom terrassering alternativt ska branter fyllas och släntas till lutning minimum 1:2 eller i sista hand ska branter högre än 3 m ha stängsel.

24 § d punkten miljöskyddslagen, 30 § naturvårdslagen

20. Om släntning utförs med material som förs in i tåkten utifrån får endast rena massor av inert material (ej nedbrytbart) mottas och deponeras på området. Massor som kan misstänkas vara förorenade ska provtas före mottagning och deponering, t ex massor från skjutbanor, servicestationer, verkstäder, tvätterier, industri, skrotupplag eller avfall eller annan verksamhet som kan antas leda till nersmutsning av jordmassor och dessa ej opartiskt analyserats och konstaterats vara ofarliga.

24 § b och e punkterna miljöskyddslagen, 30 § naturvårdslagen

21. Vid avslutande av verksamhet ska ansökan om avveckling göras till ÅMHHM senast 6 månader innan verksamheten avser upphöra. Ansökan ska redovisa vilka avfallstyper och -mängder, särskilt utvinningsavfall (så som avbaningsmassor, skut mm) som finns eller som uppstår i samband med avvecklingen samt hur de tas om hand. Ansökan ska även innehålla en bedömning av eventuell förorening av mark samt huruvida behov av sanering föreligger samt en plan för hur saneringen ska gå till. Ansökan om avveckling ska även innehålla en detaljerad efterbehandlingsplan med beskrivning av hur avvecklingen ska ske och hur området avses återställs till ett naturenligt skick som gynnar biologisk mångfald.

Myndigheten kan föreskriva om ytterligare undersökningar och åtgärder i samband med avvecklingen.

24 § punkt d och 34 § miljöskyddslagen.

Beslutsmotiveringar

Verksamheterna och dess placering

N. Häggbloms Åkeri Öb ansöker om fortsatt tillstånd för bergtäktverksamhet på fastighet 35-412-3-22 i Åva by, Brändö kommun. Verksamheten bedrivs idag ej kontinuerligt utan tidvis under delar av året. Platsen för verksamheten befinner sig på oplanerat område men täktverksamheten har redan bedrivits på platsen ca 28 år. Verksamheten är förlagd till plats som är lämplig för ifrågavarande verksamhet med beaktande av verksamhetens art samt sannolikhet för och omfattning av risk för negativ miljöpåverkan. Platsen fyller därmed förutsättningarna i 6 § miljöskyddslagen.

Miljö tillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Processuella motiveringar

Verksamheten är tillståndspliktig enligt 17 § miljöskyddslagen då det enligt 31 § naturvårdslagen är tillståndspliktigt om täktverksamheten omfattar minst 100.000 kubikmeter fast massa bergkross eller minst 50.000 kubikmeter sand eller grus. Brytbar mängd berg enligt tidigare tillståndsansökan är 170.000 m³ varmed verksamheten är tillståndspliktig.

Säkerhet ska erläggas för avslutande och återställning av täktverksamheten till ett naturnära skick och naturlig landskapsbild. Kostnaderna beror på områdets areal, nivåskillnaderna, terrängformerna, hur stor areal som eventuellt ska beskogas och hur mycket humus som behöver tillföras. För bergtäkter fastställs ofta en större säkerhet än för grustäkter. Beloppet beräknas på det aktiva täktområdets uppskattade areal under tillståndets giltighetstid, ca 3 ha sammanlagt, och multipliceras med ett värde om 4000 € per hektar, som myndigheten har som praxis och som motsvarar ett medeltal av den nivå av säkerheter som tillämpas i riket.

Täktverksamhet anges inte i 2 § landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, MKB-förordningen, som en sådan verksamhet som kräver miljökonsekvensbedömning. I MKB-förordningens 3 § anges att verksamheter även ska bedömas enligt bilaga II EU:s direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. I bilaga II punkt 2 a anges stenbrott och gruvsdrift i dagbrott som verksamheter som kan kräva övervägande enligt artikel 4.2. ÅMHM bedömer att verksamhetens omfattning och påverkan inte är sådan att en miljökonsekvensbedömning

skulle tillföra någonting ytterligare utöver miljötillståndsprocessen. Ett MKB-förfarande behövs inte då ansökan avser fortsättning på verksamheten som i sammanhanget är småskalig.

Allmänna motiveringar

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHHM konstaterar vidare att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen.

ÅMHHM har gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHHM konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som föreskrivs, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen. ÅMHHM beviljar tillstånd med stöd av 17 § miljöskyddslagen då verksamheterna följer denna lag och den lagstiftning som anges i 10 § miljöskyddslagen.

Detaljerade innehållsmotiveringar

ÅMHHM utfärdar villkor 1 i syfte att tydliggöra de allmänna kravbestämmelserna i miljöskyddslagens 4 § gällande tillståndshavarens ansvar för att uppnå tillräckligt miljöskydd och förebygga olägenhet för människors hälsa samt skyldighet att tillämpa bästa tillgängliga teknik för branschen som är allmänt tillgänglig och ekonomiskt möjlig.

Villkor 2 tillgodoser att tillståndshavaren alltid har en ansvarig person som bistår med kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och det förebyggande arbetet som föreskrivs i 7 § miljöskyddslagen.

Enligt 30 § naturvårdslagen får en täkt inte öppnas på ett sådant sätt att en vacker landskapsbild, betydande skönhetsvärden hos naturen eller speciella naturförekomster förstörs eller så att naturförhållandena genomgår betydande skadliga förändringar. En täkt skall förläggas och täktverksamheten ordnas så att dess skadliga inverkan på naturen och landskapsbilden blir så liten som möjligt och att verksamheten inte för bosättningen eller miljön medför fara eller sådan olägenhet som till skäliga kostnader kan undvikas. När täktverksamheten har avslutats skall nödvändiga åtgärder vidtas för att återställa området. Täkten är redan förlagd och i drift och har haft täkttillstånd sedan år 1996. För att tillgodose regleringarna i 30 § naturvårdslagen fastställer och reglerar ÅMHHM i villkor 3 själva täktområdet, dess omfattning och brytbara täktvolym. Brytningsdjupet regleras för att minska risk för förorening av grundvatten. I den

befintliga verksamheten finns idag ingen konstaterad utströmning av grundvatten och grundvattenytan har uppmätts till +3,80 m. Ett brytningsdjup på som lägst +5 m är motiverat för att skydda grundvattnet. Tåktområdet ska utmärkas i terrängen på synligt sätt och utmärkningarnas synlighet och skick måste kontrolleras med jämna mellanrum. Villkor 3 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § e punkten miljöskyddslagen.

För tåktverksamheten fastställs ett minimiskyddsavstånd om 10 m till rågräns mot rågranne, enligt tidigare tillämpad praxis för tåktverksamheter på Åland. Skyddsavståndet avser markytan och eventuella terrasser eller släntning måste planeras in mot tåkten. Ett skyddsavstånd om 10 m bedöms tillräckligt för att skydda enskilda intressen.

Ett särskilt skyddsavstånd mot bosättning bör tillämpas för att minska olägenhet då bosättning finns i tåktens närområde. I riket tillämpas ett generellt skyddsavstånd om 300 m för bergtåkter mot bostadsfastigheter vilken har sin förankring i 3 § statsrådets förordning om miljöskydd i samband med stenbrott, annan stenbrytning och stenkrossar 2010:800. Förordningen gäller inte på Åland men ÅMHM bedömer att regelverket kan vara riktgivande även här. I det aktuella fallet finns närmaste bosättning ca 450 m från tåktverksamheten och närmaste bostadshus ca 750 m ifrån, varmed myndigheten inte finner skäl att särskilt villkora om det. Villkor 4 utfärdas med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

Nordost om den befintliga tåkten och mitt i tåktområdets norra kant efter utökning finns en myrmark. Myrmarken utgörs av en fördjupning i berget och är tämligen grund. Skyddsavstånd till myrmarken har sedan Ålands landskapsregerings tåkttillstånd från 1996 varit fastställt till 30 m. Myndigheten ser ingen orsak att ändra detta skyddsavstånd. En viss ökad risk för läckage eller torrläggning av våtmarken finns den dag då tåkten expanderat österut och delvis omgärdar myrmarken. Enligt sökanden är bergkvaliteten sådan att sprickbildning bakom sprängningsfronten sällan sträcker sig längre än några meter. Därmed torde dränering genom sprickbildning inte utgöra en stor riskfaktor. Delar av myrmarkens avrinningsområde påverkas dock den dag då berget sprängs vilket minskar avrinningen till myrmarken och potentiellt vattenbalansen. Myrmarken är inte unik för området och det finns ytterligare 4 liknande myrområden i närregionen. Därmed är risken för total förlust av habitat liten men typen av myrmark (skogbevuxna myrar i naturtillstånd) är skyddad enligt bilaga C, landskapsförordning (2023:88) om naturvård.

En 10 kV elledning går rakt igenom det nya utökade tåktområdet. I kartmaterial i ansökan har ett tre meter brett skyddsområde ritats in på var sida om ellinjen. Huruvida detta avstånd är tillräckligt kan inte myndigheten avgöra. ÅMHM har

hört elnätsägaren, Ålands Elandelslag. De hade inget att invända mot planerna till utökning av täktområdet förutsatt att verksamhetsutövaren beaktar gällande säkerhetskrav för arbete invid elledning. Av utlåtandet framgick inte vilka dessa krav är men det är verksamhetsutövarens ansvar att bekanta sig med gällande krav. Av utlåtandet framgick dock att upplag av grus får ej placeras under ellinjen varmed myndigheten ställer villkor kring detta. Villkor 6 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

Ansökan redogör inte för buller från verksamheten men det är allmänt känt att täktverksamhet medför bullerstörning. I täktens närhet finns inga bostäder närmare än 500 meter som direkt kan utsättas för bullerstörning. Miljölagstiftningen på Åland innehåller inga regleringar av tillåtna bullernivåer. Genom att reglera verksamhetens tillåtna ljudnivåer under olika tidpunkter tillgodoser myndigheten avsaknaden av krav i lagstiftningen. ÅMHHM reglerar buller genom att fastställa olika gränsvärden för buller vid tidpunkter med olika störningskänslighet så att ändamålet med verksamheten enligt 4 § miljöskyddslagen kan uppnås trots bullerbegränsningen. Villkor 7 ges med stöd av 24 § punkt a miljöskyddslagen.

ÅMHHM reglerar möjliga tidpunkter för sprängning samt antalet tillfällen per år då sprängning får utföras i syfte att minimera påverkan på omgivningen genom buller, luftstöt vågor och vibrationer. Sprängning får endast utföras dagtid och efter utförd föravisering om åtgärden. Avisering skriftligen kan ske per brev eller elektroniskt enligt överenskommelse med berörda fastighetsägare. Vid sprängning händer det att sprängmedlet inte alltid förbränns fullständigt. Sprängmedel innehåller kväve och detta kväve frigörs då och blir kvar i miljön. Genom god planering och bra utförande av laddning och sprängning kan risk för sprängämnesrester minimeras och därmed kväveläckage till naturen. Villkor 8 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

För att minska risk för skador på fastigheter samt olägenhet för människor reglerar myndigheten tillåten mängd vibrationer från sprängning. Ett vedertaget gränsvärde för vibrationer är 4 mm/s i vertikalled och detta ska även tillämpas vid sökandens täkt. Vibrationsmätning kan vid behov krävas i närliggande fastigheter. Villkor 9 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

Krossning av berg utgör den kanske mest miljöpåverkande verksamheten. Dels orsakar krossning ett långvarigt och monotont buller och dels sprider det mycket damm. Myndigheten utfärdar villkor 10 med stöd av 24 § a och f

punkterna miljöskyddslagen och 30 § naturvårdslagen.

Ett täktområde med höga branter utgör en säkerhetsrisk för djur och människor. Enligt 30 § i naturvårdslagen ska täktverksamheten ordnas så att dess skadliga inverkan på naturen blir så liten som möjligt och att verksamheten inte för bosättningen eller miljön medför fara eller sådan olägenhet som till skäliga kostnader kan undvikas. Branter med en fallhöjd över 3 m måste därför utmärkas med varningsskyltar i terrängen samt ett stängsel vid branten. Villkor 11 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

Villkoren 12 – 15 avser på olika vis skydda risk för läckage av oönskade kemikalier till mark och grundvatten eller ytvatten. Villkoren ges med stöd av 24 § miljöskyddslagen och punkterna a, c och e. Lagring och hantering av drivmedel och kemikalier utgör en risk för förorening av mark och grundvatten. Risken ökar på grund av det mindre avståndet till grundvattenytan samt ökad sprickighet i berget vilket snabbare leder ner föroreningar till grundvattnet. Det är viktigt att eventuell lagring sker på ett miljösäkert sätt, att lagringskärl är certifierade och täta eller att de är invallade för att minimera risk för läckage och förorening av grundvattnet. Endast de fordon som är nödvändiga för täktverksamheten ska användas inom täktområdet. Fordonen ska hållas i gott skick och de får inte servas på täktområdet. I händelse av att olyckor med spill eller läckage inträffar ska verksamhetsutövaren ha en plan och beredskap för att hantera dessa spill och göra vad som göras kan för att minska risken för miljöförorening och förorening av grundvattnet.

Villkor 16 reglerar hantering av avfall som uppkommer i verksamheten och ska enligt 8 § avfallslagen (FFS 646/2011), antagen genom landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag, beaktas prioritetsordningen förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning (t.ex. till energi) samt bortskaffande. Vidare ska verksamhetsutövaren föra bok över avfallet som uppstår i verksamheten i enlighet med 118 § avfallslagen samt upprätta erforderliga transportdokument enligt 121 § samma lag för borttransport av avfallet. Villkor 16 ges med stöd av 24 § b punkten och 26 §§ miljöskyddslagen samt 118 och 121 §§ rikets avfallslag.

Enligt 30 § naturvårdslagen ska en täkt ordnas så att dess skadliga inverkan på naturen minimeras. Om det under verksamhetens gång inom täktfastigheten noteras och identifieras skyddade arter eller habitat, vilka inte tidigare känts till, ska ÅMHHM kontaktas för att kunna överväga behov av skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Villkor 17 ges med stöd av 30 § naturvårdslagen och 24 § f punkten miljöskyddslagen.

ÅMHHM kan med stöd av 26 § i miljöskyddslagen utfärda föreskrifter om egenkontroll och redovisning av bl.a. verksamhetens utsläpp, drift och miljöpåverkan. Föreskrift 18 ställer krav på journalföring och redovisning av verksamhetens miljöpåverkan liksom redovisning av brytningstakten och utveckling av verksamheten.

Efterbehandling av täkten är bland det viktigaste med en täktverksamhet. När täktverksamheten har avslutats skall nödvändiga åtgärder vidtas för att återställa området enligt 30 § naturvårdslagen. Det är väldigt viktigt att avfall inte lämnas och att hela området städas upp så att obehörigt material inte riskerar förorena mark och vatten. Utöver det ska hela området formas och passa in i landskapsbilden så att det ger ett naturligt intryck. Området ska också vara säkert för människor och djur. Om området kan utformas för att skapa potentiella nya habitat så är det en fördel, t ex genom att skapa sandiga sydsluttningar för backsvalor att bygga bon i. Enligt ansökan ska täktbranter fyllas upp och släntas till förhållandet 1:2 och hela området ska utformas som en dalgång med möjliga vattenspeglar. Villkor 19 ges med stöd av 24 § d punkten i miljöskyddslagen samt 30 § naturvårdslagen.

Vid mottagning av inert material, schaktmassor och andra massor som inte bryts ner, för deponering inom täktområdet i samband med efterbehandlingsåtgärder är det viktigt att kontrollera att massorna inte riskerar vara förorenade. Eftersom täktverksamheten genom sprickbildning och nära kontakt med grundvatten löper större risk att förorena detta är det viktigt att massorna är rena. Detta är särskilt viktigt att kontrollera då massorna kommer från projekt inom områden vilka potentiellt kan vara förorenade, som exempelvis skjutbanor, servicestationer, verkstäder, industrier och skrotupplag. Dyliga massor får inte deponeras om föroreningsrisk föreligger och massorna inte redan provtagits och kontrollerats. Villkor 20 ges med stöd av 24 § b och e punkterna miljöskyddslagen och 30 § naturvårdslagen.

På grund av svårigheter att i samband med prövningen bedöma eventuell påverkan på miljön och därmed behov av åtgärder vid avslutande av verksamhet utfärdas inga specifika instruktioner för detta. Sökanden ska dock presentera en mera detaljerad plan för avveckling och efterbehandling av området än den beskrivning som nu presenterats i ansökan. Om tillståndet inte innehåller tillräckliga bestämmelser för avslutande kan ÅMHHM enligt 34 § miljöskyddslagen besluta om dyliga åtgärder i samband med eller efter avslutande. Med villkor 21 avses att verksamhetsutövaren vid avslutande av verksamheten ska ansöka om tillstånd för avslutande för att myndigheten ska

kunna göra en bedömning av huruvida det behövs undersökningar, saneringsåtgärder eller andra försiktighetsmått i samband med avslutandet.

ÅMHM konstaterar att verksamheten med givna villkor och föreskrifter kommer att utföras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig. ÅMHM beviljar med stöd av 22 § miljöskyddslagen N. Häggbloms Åkeri tillstånd för täktverksamhet på fastighet 35-412-3-22 belägen i Åva by, Brändö kommun.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med 15 § Taxa 2023 för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Avgiften baseras på 2018 års taxa, avgiftstabell 1, täktvolym > 100 000 m³ enligt 32 § naturvårdslagen.

Täktvolym > 100 000 m ³ fast massa bergkross	4712,00 €
<u>Annonskostnad delgivning</u>	<u>433,75 €</u>
Totalt	5148,75 €*

*Annonskostnad för delgivning av beslut tillkommer

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning

Ärendehantering

Ansökan

N. Häggbloms Åkeri Ab har ansökt om fortsatt och utökat miljötillstånd för täktverksamhet.

Ansökan inkom 27.6.2018 med diarienummer 2018-696.

Ansökan kompletterades 10.11.2023.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 24.1 - 14.2.2024 på ÅMHHM:s anslagstavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 24.1.2024. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHHM har begärt och erhållit utlåtande från Ålands Elandslag och Ålands landskapsregering.

Bemötande

ÅMHHM har givit sökanden möjlighet att bemöta inkomna yttranden och utlåtanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.